

Maankaatopaikan ympäristölupa, West Express Oy, Ristinummentie, Kylmäla

Rakennus- ja ympäristölautakunta 28.02.2023 § 42

469/11.01.00/2022

Valmistelija	Ympäristötarkastaja Elina Röman etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 040 750 98 94
Päätösehdotus	Ympäristöpäällikkö Hynninen Anu Rakennus- ja ympäristölautakunta myöntää West Express Oy:lle ympäristöluvan maankaatopaikalle liitteen mukaisesti. Perustelut on esitetty liitteessä.
Käsittely	Saara Huhmarniemi esitti muutosesityksen: ”Esitys Lupaa ei myönnetä. Hakemuksen mukainen toiminta aiheuttaisi naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasisusta naapurustolle sekä ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista ja luvan myöntäminen olisi näin ollen ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 ja 5 kohtien vastaista. Johdanto Lautakunta hyväksyy hallinto-oikeuden päätöksen 28.10.2019 näkemyksen, että lupaa ei voida hylätä meluselvitysten tulosten perusteella. Lautakunta kuitenkin katsoo edelleen, että toiminta aiheuttaa naapuruussuhdelain 17 §:n 1 momentin kohtuutonta rasisusta erityisesti huomioiden toiminnan kesto, joka on nyt käsittelyssä olevassa lupahakemuksessa tarkentunut olevan 6 vuotta. Ympäristöluvan myöntäminen perustuu kokonaisharkintaan ja yleisvaltaisen tarkastelun suorittaminen on lupaviranomaisen velvollisuus. Yksittäisten seikkojen erillisten vaikutusten arviointi ei riitä. Ympäristönsuojelulaissa käytetty pilaantumisen käsite on erittäin laaja ja kattaa lain 5 §:n alueen yleisen viihtyisyyden, virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähenemisen sekä vahingon tai haitan yksityiselle omaisuudelle ja sen käytölle. Lain mukaan, mikäli luvan kohteena olevasta toiminnasta aiheutuu merkittävä 5 §:n mukainen seuraus tai sen syntymisen vaara, on ympäristölupa jätettävä myöntämättä. Merkittävä pilaantuminen ilmenee hyvin eri tavoin ja tulee arvioitavaksi tapauskohtaisesti. Melu Meluhaittojen kohtuullisuuden arvioinnissa voidaan hakea tukea yleisistä melustandardeista. Kuitenkin korkein hallinto-oikeus on korostanut, että nämä melutasot ovat ohjeellisia eivätkä sitovia (KHO 2016:13). Ko. ratkaisussa on myös tuotu esiin, että hiljaisessa ympäristössä melu koetaan häiritsevämpänä melutasosta riippumatta ja matalalla taajuudella oleva melu koetaan ärsyttävämmäksi. Myös oikeuskirjallisuudessa esimerkiksi Kuusiniemi on kritisoinut melutasojen orjallista noudattamista (Kuusiniemi Oikeustieto 6/1998). Ympäristöoikeuden perusteoksissa on

myös korostettu, että myös ohjeelliset raja-arvot alittavaa haittaa voidaan pitää merkittävänä (Ekroos yms. Ympäristöoikeuden pääpiirteet 2014 3. painos).

Liikenteen vaikutukset osana harkintaa

Ratkaisussaan KHO 2014:115 korkein hallinto-oikeus on linjannut, että liikenneturvallisuus ei kuulu osaksi ympäristölupaharkintaa. Sen sijaan luvan kohteena olevasta toiminnasta aiheutuva liikenne ja sen melu-, pöly- ja värinä Haitat voidaan ja pitää huomioida osana kokonaisharkintaa, mikäli merkittävä osa liikenteestä aiheutuu luvan kohteena olevasta toiminnasta. Tässä tapauksessa liikenteen merkityksellisyydessä tulee ottaa huomioon paitsi uusien ajoneuvojen määrä, myös niiden huomattavasti henkilöautoja suurempi massa ja tätä kautta myös suurempi rasitus.

Tällä hetkellä Ristinummentiellä kulkee raskasta liikennettä vain satunnaisesti. Maankaatopaikan toiminnan alettua alueella kävisi päivittäin keskimäärin 8 kuorma-autoa, joten tiellä ajetaan keskimäärin 16krt/vrk. Enimmillään liikennemäärän arvioidaan olevan 15 kuorma-autoa, eli 30krt/vrk. Koska rakennustoiminta keskittyy sulan maan aikaan, myös maankuljetus keskittyy kevään ja syksyn väliselle ajanjaksolle. Tuona aikana raskaan liikenteen vaikutukset aiheuttavat olennaisen muutoksen aiempaan verrattuna. Uudessa lupahakemuksessa toiminta-aika on lyhennetty 6 vuoteen, mutta täyttömäärä on pysynyt samana kuin aiemmassa hakemuksessa (Rakennus- ja ympäristölautakunta 26.10.2021 § 166), jossa toiminta-aika oli 10 vuotta. Näin ollen kuljetuksia on suhteessa enemmän, jolloin myös ympäristöön kohdistuva rasitus on korkeampi ja muutos alueen nykytilaan suurempi.

Alueelliset erityispiirteet

Alue, jossa ehdotettu täyttöpaikka sijaitsee, on luonteeltaan hiljainen ja maaseutumainen. Ratkaisuihissaan KHO 2004:100 korkein hallinto-oikeus on ottanut huomioon alueen tällaiset erityispiirteet ratkaisunsa perusteluissa.

Haittojen kohtuullisuuden arvioinnissa on otettava huomioon myös ns. aikaprioriteettisääntö, jonka tarkoituksena on suojata alueella ensiksi olleen osapuolen oikeuksia. Tässä tapauksessa monet perheet ovat valinneet alueen nimenomaan sen rauhallisuuden, puhtauden ja luonnonkauneuden vuoksi ja nämä odotukset on otettava huomioon rasituksen kohtuullisuutta harkittaessa. Alueen asukkaat ovat olleet itse erittäin aktiivisia lupaprosesissa tuoden ilmi, että heidän näkemyksenä mukaan ympäristöluvan myöntäminen tulee johtamaan alueen viihtyisyyden ja virkistyskäytettävyyden heikkenemiseen.

Ristinummentie on kapea ja päällystämätön yksityistie, jonka läheisyyteen tienvarren asutus sijoittuu. Asuirakennusten piha-alue voi rajoittua suoraan tiehen. Ristinummentien varrelle on muodostunut kylämäinen yhteisö ja tie toimii osana kylän yhteistä tilaa. Kirkkonummen kunnan yleiskaavassa tien alkupää on osoitettu kyläkeskuksen alueeksi (AT). Suunniteltu maanläjityspaikka sijoittuu kaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M). Kunta on myöntänyt rakennuslupia asumiseen myös M-alueelle. Ristinummentien asukkaat eivät ole siis alueelle muuttaessaan voineet ennakoida, että alueelle tulee voimakasta häiriötä aiheuttavaa yritystoimintaa jopa 6 vuoden ajaksi.

Tien varrella asuu lapsiperheitä ja tällä hetkellä lapset liikkuvat tiellä itsenäisesti kävellen ja pyörällä esimerkiksi harrastuksiin. Kirkkonummen sivustyslautakunta on esittänyt 8.6.2016, että matka Ristinummentie 121 – Sjököllantie on vaarallinen esikoulu – 5. luokan oppilaille niinä lukuvuosina, jolloin maanajoa harjoitetaan ja on päättänyt järjestää oppilaille koulukuljetuksen tuona aikana. Tien vaarallisuus kuitenkin estää koululaisten liikkumisen tiealueella myös vapaa-aikana, kuten omatoimisen ulkoilun, kyläilyn ja kulkemisen harrastuksiin arkipäivisin. Tietä ei ole aiemmin katsottu liian vaaralliseksi, joten kyseessä on merkittävä muutos aiempaan tilanteeseen.

Ristinummentie muodostaa alueen asukkaiden pääasiallisen ulkoilu- ja virkistysreitit ja tie on myös muiden kuntalaisten virkistyskäytössä. Asukkaiden tavanomaiset ulkoilureitit kulkevat Ristinummentietä suunnitellun maanlajityspaikan kautta eri suuntiin alueella. Tietä käytetään kävelyyn, pyöräilyyn, ratsastukseen ja koiraharrastuksiin ja sitä kuljetaan jalan Sjököllantien bussipysäkeille. Alueen rekkaliikenne vaikuttaisi myös hevoskuljetuksiin lähitalleille, sillä kapea tie vaikeuttaa ajoneuvojen kohtaamisia. Maanajo heikentäisi merkittävästi asukkaiden liikkumista jalan ja pyörällä sekä alueen soveltumista virkistyskäyttöön. Maanajo olisi olennainen muutos aiempaan tilanteeseen, jossa raskas liikenne oli ainoastaan satunnaista.

Raskaan liikenteen meluvaikutus sekä päällystämättömältä tieltä leviävä pöly heikentävät piha-alueiden viihtyisyyttä ja vapaa-ajan viettoa sekä esimerkiksi kasvimaan ylläpitämistä, mikä on alueella tavanomainen harrastus. Maanlajitysalueen läheisyydessä melua syntyy rekkaliikenteen lisäksi myös maansiirtotöistä.

Raskaan liikenteen aiheuttamaa rasitusta voidaan pitää poikkeuksellisenä ja alueen asukkaille kohtuuttomana ottaen huomioon tien erityislaatuisuus kylätienä ja virkistysreitinä, rasituksen voimakkuus etenkin verrattuna nykyisiin maaseutumaisiin olosuhteisiin sekä rasituksen pitkäaikainen kesto (6 vuotta). Voidaan jopa sanoa, että alueen käyttö nykyisen kaltaiseen asumiseen ja virkistäytymiseen tulee käytännössä sietämättömäksi.

Rasituksen kesto

Maanajo muodostaa erittäin pitkäkestoisen haitan, sillä toiminta tulee jatkumaan 6 vuoden ajan. Rasituksen kesto on yksi naapurussuhdelain 17 §:n mukaisista huomioitavista asioista. Rasitusta voidaan tien erityislaatuisuus ja paikalliset olosuhteet huomioiden pitää kohtuuttomana.

Lupamääräysten mahdollisuudet haittojen estämisessä

Lupamääräyksillä ei ole mahdollista olennaisesti vaikuttaa maanlajityksen aiheuttamaan rasitukseen. Maanajo sijoittuu arkipäivisin 8-18 väliselle ajalle, jolloin myös virkistyskäyttö, lasten kulkeminen harrastuksiin ja kyläilemään sekä piha-alueilla oleskelu on tavanomaista. Aikataulun tiukentaminen voisi johtaa rekkaliikenteen tihentymiseen, jolla olisi viihtyisyyttä heikentävä vaikutus. Nopeusrajoituksilla voidaan vähentää meluhaittoja, mutta rekkaliikenteen muut vaikutukset alueen viihtyisyyteen ja virkistyskäyttöön pysyvät ennallaan.

Lopuksi

Edellä mainitut ja alueen asukkaiden muistutuksissa esiintuomat seikat huomioiden luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty.”

Huhmarniemen muutosesitystä kannattivat Mikko Elfving, Edla Niemi, Pertti Panula, Henri Annila, Kerstin Grönqvist ja Leena Virkki. Puheenjohtaja tiedusteli voidaanko muutosesitys hyväksyä yksimielisesti. Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi esityksen yksimielisesti.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan jäsen Edla Niemi oli poissa kokouksesta pykälän käsittelyn aikana kello 19.01-19.18. Johtava rakennustarkastaja Daniel Grönroos poistui pykälän käsittelyn aikana kello 19.35. Rakennustarkastaja Samuli Panttila poistui pykälän käsittelyn aikana kello 19.45.

Päätös Rakennus- ja ympäristölautakunta päätti hylätä ympäristölupahakemuksen maankaatopaikan perustamiseksi kokouksessa esitetyn muutosesityksen mukaisesti.

Tiedoksi Liitteen mukaisesti

Selostus West Express Oy hakee ympäristölupaa maankaatopaikalle Kylmälän kylässä Ristinummentien varressa oleville kiinteistöille [REDACTED] ja [REDACTED].

Kyseessä on vanhan sorakuopan täyttäminen pääkaupunkiseudun rakennustyömailla syntyvillä pilaantumattomilla maa- ja kiviaineksilla. Maa-aineksia vastaanotetaan sorakuopalle enintään 200 000 tonnia, vuotuisen täyttömäärän ollessa keskimäärin alle 20 000 tonnia ja enintään 50 000 tonnia. Arvioitu keskimääräinen kuorma-autoliikenne alueelle on 8 edestakaista ajoa eli 16 yhdensuuntaista ajoa vuorokaudessa. Enimmillään liikennemäärä on 15 edestakaista ajoa eli 30 yhdensuuntaista ajoa vuorokaudessa.

ASIAN AIKAISEMPI KÄSITTELY

Rakennus- ja ympäristölautakunta hylkäsi aiemman, samaa toimintaa koskevan hakemuksen ensimmäisen kerran 16.5.2017 § 75. Päätöksen mukaan luvan myöntämisen edellytykset eivät täyttyneet. West Express Oy haki em. päätökseen muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta (VHaO). VHaO antoi 28.5.2019 päätöksen (19/0126/2), jolla se kumosi lautakunnan tekemän päätöksen ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan hylkäävä päätös oli perusteltu puutteellisesti eikä hakijalle ollut annettu tilaisuutta täydentää hakemustaan. Hallinto-oikeus ei ottanut kantaa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiin.

Rakennus- ja ympäristölautakunta antoi uuden päätöksen 26.10.2021 § 166. Päätös oli pohjaesityksen vastaisesti kielteinen. Päätöksen mukaan hakemuksen mukainen toiminta aiheuttaisi naapuruussuhdelain 17 §:n mukaista kohtuutonta rasitusta naapurustolle ja ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaista merkittävää ympäristön pilaantumista. Luvan myöntäminen olisi näin ollen ympäristönsuojelulain 49 §:n 2 ja 5 kohtien vastaista. Hakija ei valittanut päätöksestä, joten päätös on lainvoimainen.

UUSI HAKEMUS

Hakija toimitti uuden ympäristölupahakemuksen 5.4.2022. Suunnitellut täyttö- ja liikennemäärät ovat vastaavat kuin aiemmassa hakemuksessa. Merkittävin ero on, että lupaa haetaan kuudeksi vuodeksi lainvoimaiseksi

tulosta aiemman kymmenen vuoden sijaan. Aloitustilaa muutoksenhausta huolimatta (ympäristönsuojelulaki 199 §) ei ole haettu.

Liitteenä oleva ympäristölupaehdotus on pääpiirteissään päätösehdotuksen 26.10.2021 § 166 kaltainen, mutta tiedot on päivitetty vastaamaan nykytilannetta. Nyt kyseessä olevan uuden hakemuksen johdosta jätetyt lausunnot, muistutukset ja mielipiteet on huomioitu ja niiden pohjalta on tehty joitakin muutoksia aiemmin laadittuihin määräyksiin.

LIITTEET

- Ympäristölupaehdotus, West Express Oy, 2023

OHEISMATERIAALIT

- hakemusasiakirjat
- lausunnot (julkisia), muistutukset ja mielipiteet (ei julkisia)
- hakijan vastineet 30.8.2022 ja 8.12.2022
- RYL päätös 16.5.2017 § 75
- RYL vastine VHaO:lle 19.9.2017 § 29
- VHaO päätös 28.5.2019 (19/0126/2)
- RYL päätös 26.10.2021 § 166

Päätöshistoria